

Noget, jeg skal henstille, idet jeg blot skal sige, at, hvis de Herrer indrømmer, at der her er noget Galt ved Loven, saa ere Lovens Ord jo noget Nonsens, thi der menes jo noget ganske Andet. Den Bemyndigelse, som Ministeren skal have overfor Næringslovens § 54, angaar jo dernæst kun Detailhandlere, som bo indenfor 1½ Mil fra Kjøbstaden; men jeg forstaaer ikke ret, hvorfor just Detailhandlere ere de Herrer mere hellige end f. Exempel Høfere. Jeg kjender saaledes en Høfer, som ligeledes af den vedkommende Politimester, fordi han mente, at han boede 1 Mil udenfor Kjøbstaden, fik Lov til at drive sit Høferi. Senere har man paa Grund af andre Forhold opdaget, at han ikke boede en Mil derfra, og denne Høfer er altsaa i et lignende Tilfælde som Detailhandleren fra 1877. Naar jeg nu forudsætter, at de Herrer ville forandre Bestemmelsen til det, de have ment, nemlig til „seilagtig meddelt Næringsbevis“, saa vil jeg spørge, om de da ikke ville tage Høferne med, altsaa foruden § 54 tillige § 55? Det forekommer mig nemlig, at, skal man rette den ene af Øvrigheden begaaede Feil, saa maa man ogsaa rette den anden af den begaaede Feil, og Detailhandlere og Høfere maa jo her være lige hellige. Dette forekommer mig altsaa at være noget Forunderligt. Der er endnu en tredie Ting, som jeg ønsker at spørge om. Maa jeg spørge: Skal det være et reelt Privilegium, de faae, eller skal det altid, naar Bevillingen gives, være et personligt? Er det et personligt Privilegium, der kan vedvare, saalange det paagjældende Individ lever, og kan han bortforpagte det, laane det ud til Andre, i det Hele overdrage det, eller gjælder det kun, saalange han selv personlig driver Næringen og bor paa Stedet? Jeg ser ikke dette omtalt i Loven. Jeg kan derfor ikke skjønne rettere efter Texten, end at dette er et noget forhastet Arbejde. — Hvad Niemedet angaar, vil jeg ogsaa gjerne have nogle Oplysninger. Have Forslagsstillerne et mere vidtgaaende Niemed end at hjælpe denne Mand ovre ved Randers, som de ikke ramme? Er der Andre, som de ville hjælpe paa ved denne Lov end denne Mand, som de ikke faae fat i? Thi er der ikke Andre, er dette dog maaske vel meget. Jeg bad om 1877, naar vi paa denne Maade skulle ind paa en ny Næringslovgivning, om man da forud vilde staae os nogle statistiske Oplysninger om, hvad man gik ind paa; men man har ikke faaet dem fra anden Side, og de ærede Forslagsstillere have heller ikke fremlagt dem. Jeg spørger: Hvilke Tilfælde er der Tale om, hvor mange er der, og hvor mange Personer kan denne Sag komme til at angaa? Der er nemlig flere Partier, som kunne have Interesse af denne Sag. Jeg har Sympathi

for denne Mand, efter hvad der blev meddelt 1877; men der er ogsaa en Mand ved Ribe, som jeg har Sympathi for, og det har viist sig, at den høitærede Indenrigsminister ogsaa har Sympathi for ham, idet den høitærede Minister har foreslaaet af Billighedshensyn at hjælpe ham med et Pengebæls. Han er kommen med sin Buitik til at ligge indenfor Grændsen, og den høitærede Indenrigsminister har foreslaaet at hjælpe ham. Det er ganske vist en Borgers Pligt at paase, at han efter Loven har Ret til at handle, hvor han bor, men det er oplyst, at Øvrigheden, som har givet ham Næringsbevis, har maalt paa et Kort, som ikke var paalideligt, og givet ham Lov til at handle der, indtil det opdagedes, at Stedet laa 400 Alen for nær ved Byen. Ansøgeren er kommen i dette Tilfælde af en naturlig Tillid til Øvrigheden — vi have altid Tillid til vore Øvrigheder, stundom for megen; vi skulle i det Hele lære at staa bedre paa vore egne Ben, hvor strøbelige de end kunne være — og, som sagt, den høitærede Minister har ikke foreslaaet at lave en ny Lov for Manden ovre ved Ribe. Vi kunde ogsaa faae mange Love, naar vi skulde have en ny Lov for hver Gang, en Øvrigheds-person begik en Feiltagelse. Ministeren har kun foreslaaet af et Billighedshensyn at komme Manden tilhjælp. Skulde der altsaa ikke være Andre end Manden ovre ved Randers, saa vilde jeg langt hellere end at sætte Lovgivningsmagten i Bevægelse være med til at give denne Mand en Billighedshjælp; men er der Andre, bør de ærede Forslagsstillere endelig komme frem med dem. Men jeg spørger: Er der ikke, hvis vi vedtage denne Lov — det vil sige, naar den er revideret og redigeret ordentlig efter Hensigten — Mange, som Loven rammer, der ikke bør rammes? Gives der ikke Folk indenfor disse Grændser, som have faaet Bevilling til at drive Næring imod Lovens Niemed af andre Grunde, som efter den historiske Oprindelse til deres Stilling og det hele Forholds Natur ikke have nogen som helst Ret til at beholde den? Jeg skulde være tilbøjelig til at tro, at man kunde paavise adskillige Tilfælde af denne Art. Og hvis saa er, vilde Loven være forfæilet. Det Princip, at man af Billighedshensyn bør hjælpe den Medborger, som af en Feiltagelse og en tilgivelig Feiltagelse er kommen til at skænke Øvrigheden for megen Tillid, saa at Øvrigheden har truffet en Afgjørelse, der senere er kommen ham til Skade, har jeg ikke Noget imod. Jeg har ikke Noget imod, at denne Tankegang, forsigtigt anvendt, kommer ind i vor hele Praxis: men naar der paa andet Sted bliver hødet derpaa, maa de Herrer vide, at de ved deres Lovforslag ville kunne gjøre Skade. Nu er Lovgivningen engang